

Lidi mi moc neverí. Štve mě to

Po letech strávených v Nizozemsku se rozhodl opustit skvěle placený manažerský post, aby si splnil sen a začal se živit literaturou a filmem. Po dekádě studia tvůrčího psaní začal **PETR HANEL (36)** druhé učit, jak na to. Předloni konečně získal potvrzení, že to dokáže i on sám – vydal úspěšný román pro teenagery: *O hvězdách víš h*vn**. Vzpomíná v něm i na své nešťastné lásky a navzdory radám samozvaných alfa samců na Instagramu, kteří dnešní teenagery vyzývají, aby se k dívkám chovali s despektem, protože ty údajně hodnými kluky pohrdají, žádá zástupce mladé generace, aby zůstali citliví a empatičtí. Kdy v sobě objevil literární talent? Kdy si připadal jako akční hrdina? A co pro něj znamená být „správným chlapem“?

■ Jak se vlastně z brigádníka, který dělal „bedňáka“ v Nizozemsku, stal vrcholný manažer tamní firmy?

Během studia na vysoké škole jsem si na všechno vydělával sám. Většinou jsem pracoval jako pomocná síla na stavbě. V pátek i sobotu jedenáct hodin tam, v neděli pro změnu za pult do samošky. Do holandské strojírenské firmy, která vyrábí ventily na zemní plyn, jsem se dostal přes kamaráda Ondru, bylo nás tam asi deset kluků brigádníků. Přestože tam na nástěnce byl seznam stavebních úkolů, všichni se spíš nějak zašívají nebo dělali nějaké ne moc náročné práce. Vzal jsem to krok po kroku, odškrtával jsem si ty úkoly, až si mě ve vedení firmy všimli a vytáhli si mě do fabriky.

■ Co jste tam měl na práci?

Nejdřív jsem pomáhal na expedici, pak na montáži, na obrábění kovů, na kontrole kvality, v kanceláři... Postupně jsem si vyzkoušel všechno možné. Takhle jsem tam jezdil několik let – vždy poté, co jsem udělal ve škole všechny zkoušky. Občas jsem se tam vypravil i během semestru, třeba na víkend nebo pár dní. Vydělával jsem deset tisíc korun a na dva měsíce měl z čeho platit nájem a jídlo. Po státnicích na ekonomce v Brně jsem z té firmy dostal nabídku dělat manažera expedice. To mi bylo asi pětadvacet. Byl jsem nejmladší ve firmě a měl jsem věst mnohem starší a vesměs demotivované kolegy. Ve stejnou dobu navíc hrozilo, že tady v Česku přijdeme o dům, který rodiče vlastníma rukama postavili. Byla

potřeba opravdu velká částka, abychom to odvrátili. Přibral jsem si k tomu ještě úvazek navíc. Po práci jsem si oblékl montérky a šel bouchat bedny, do kterých se ty ventily balí. Jeřábem jsem je přesouval na podlažky, přepásal, zabalil do igelitu a obložil je prkny, která jsem pak sbil dohromady. Náš dům se povedlo zachránit i díky půjčce od firmy a od kamarádů.

„Oblékl jsem si montérky a šel bouchat bedny.“

■ Co bylo dál?

Po třech letech mě jmenovali ředitelem výroby a k tomu mi nechali starost o expedici. Zase jsem pracoval i čtrnáct hodin v kuse. Denně jsem nabíhal i deset kilometrů po fabrice. Takhle jsem fungoval asi půl roku, než se našel někdo, kdo za mě vzal tu expedici, což mi trochu rozvázalo ruce. A mohl jsem se konečně víc věnovat svému milovanému koníčku – psaní.

■ Kdy jste v sobě objevil tuhle lásku?

Vlastně už na gymnáziu, i když jsem měl z češtiny většinou trojku a školu jsem tak nějak prolézá. Seděl jsem v zadní lavici určené těm nepřilíh chytřím. A když se mi povedla slohovka za domácí úkol, češtinář na mě křičel, že jsem ji nepsal já... Možná i proto jsem začal psát mnohem později, až na vysoké škole. Odjel jsem na letní tábor jako vedoucí a tam jsem dětem slíbil, že

pro vítězný tým sepišu fantasy novelu, kde budou oni vystupovat jako postavy. Původně to mělo mít padesát stránek, ale nakonec jsem se rozvášnil a bylo jich asi osm set. Ten román pořád čeká, že se k němu vrátím a doladím ho, abych ho mohl vydat. Prostě někdy kolem roku 2022 mi došlo, že bych měl z té firmy odejít a věnovat se svému snu. Věděl jsem, že vyměním dobrou práci za nejistotu, ale chtěl jsem to risknout. Většinou totiž mnohem víc litujeme toho, co jsme neudělali, než toho, co jsme udělali. A to díky svým zkušenostem můžu jenom podepsat. *(usmívá se)*

■ To jsme ale v tom vašem příběhu dost přeskočili...

V té práci jsem si tak nějak dokázal, že ve mně něco je, že nejsem tak úplně marný... Uvědomil jsem si tam svoji hodnotu... Po tátovi jsem asi zdědil praktické myšlení, takový ten selský rozum. Možná jsem od něj odkoukal i nějakou šikovnost, protože jsem s ním vyrůstal v dílně. Přišel jsem na to, že bych po letech odevzdaných firmě, která mi nepatřila, měl začít něco dělat za sebe a pro sebe. S kámošem jsme spekulovali, že bychom vytvořili nějakou vzdělávací hru anebo že si otevřeme stánky s hummusem, ale ke gastro scéně nemám žádný vztah... A tak jsem přemýšlel, co mě nejvíc baví. A jestli bych si tím ideálně mohl i vydělávat. Proto jsem se vrhl na psaní a storytelling *(vyprávění příběhů, pozn. red.)*.

■ Jak jste to studoval?

Po vlastní ose. Přečetl jsem skoro všechny odborné české psané knížky, které se tomu

DESET NEJPRODÁVANĚJŠÍCH KNIH ROKU 2025

Dan Brown: Tajemství všech tajemství

Patrik Hartl: Manželství

Alena Mornštajnová: Čas vos

Jaromír Jágr + Zdeněk Janda: Jaromír Jágr: JÁ68

Jo Nesbø: Osamělý vlk

Robert Bryndza: Stíny minulosti

Rebecca Yarros: Onyxová bouře

kolektiv autorů: Sudety: Ztracený ráj

Michaela Klevisová: Letní slunovrat

Andrzej Sapkowski: Zaklínač IX. Rozcestí krkavců

Zdroj: knihkupectví Luxor

◀ „Kdyby mi někdo v patnácti řekl, že první lásky nebývají tak osudové, jak si teenager myslí, byl bych tenkrát asi víc v pohodě... Také proto jsem tu knihu napsal,” svěřil se Petr Hanel.

dobrou knížku, je být takzvaný zahradník. Ten příběh odhaluje během procesu tvorby, tedy neudělá si dopředu jasnou osnovu, podle níž jede. V MasterClass (online výuce, pozn. red.) slavného amerického spisovatele Jamese Pattersona, se naopak dozvíte, že si příběh bezpodmínečně musíte dopředu pořádně promyslet, takovým autorům říká architekti. Najdete úspěšné autory z každé té kategorie. Sally Rooney a George R. R. Martin jsou známí zahradníci a J. K. Rowlingová a Brandon Sanderson jsou známí architekti.

„Po tátovi mám selský rozum.”

■ A vy?

Jsem někde uprostřed. Ale mám asi přece jen trochu blíž k architektovi. Víím, jak můj příběh skončí, k čemu musím dojít. A pak mám základní představu o pár scénách někde uprostřed, vše ostatní vzniká v procesu tvorby. Myslím, že King radil psát o tom, co autor důvěrně zná. Jiní známí autoři zase tvrdí: „Nepiš, co znáš! Piš, co tě nejvíc baví.“ Když je autor do nějakého tématu nadšený, zjistí si vše důležité při rešerši. Do svého románu jsem třeba dal zážitky ze stavby, na které jsem jako mladý brigádníčil. Napsat tyto pasáže pro mě samozřejmě bylo mnohem snazší než tvořit něco pro mě úplně nového, do čehož jsem se musel taky vžít, aby to bylo věrohodné. Psal jsem třeba scénář, který se odehrával v kavárně, což pro mě bylo obtížné, protože jsem tam nikdy nepracoval.

■ Ale vždyť jste kafe vařil na place, když se natáčel film *Sbormistr*.

Máte pravdu. (směje se) Mým dalším snem je totiž natočit svůj film, takže bych se v tomto oboru rád vypracoval od píky jako kdysi v té fabrice. Proto jsem producentovi Michalovi Sikorovi nabídl, že budu dělat cokoli. Chtěl jsem zkrátka začít chodit na plac a zjistit, jak to tam funguje. A tak jsem vzal i pozici runnera (pomocná ruka produkce, pozn. red.). Napodruhé už jsem korigoval pohyb komparzu. Bylo to na natáčení dramatu *Zápisník alkoholičky* v režii Dana Svátka. Na Fichtelbergu Šimona Koudely už jsem se podílel jako asistent režie. Pokud se najde producent, který by chtěl zfilmovat mou knihu *O hvězdách víš h*vn**, rád bych to režíroval nebo se na tom aspoň podílel.

■ V čem je podle vás největší problém české kinematografie?

Nedostatek kvalitních scénářů. Angloamerická dramaturgie, která staví skutečně do popředí příběh, u nás moc nejede. Podle mě i proto, že na FAMU se toto dřív tolik neučilo. Famáckí scenáristi často zmiňují, že většinu toho, jak funguje struktura příběhu a jak uzavřít ten oblouk vyprávění, se museli doučit sami. Proto jsem se v této oblasti vzdělával ze zahraničních zdrojů.

■ Kdo je podle vás schopen v tuzemsku napsat skvělý scénář?

Například Štěpán Hulík, který je podepsán pod seriály *Pustina*, *Hořící keř* anebo *Podezření*.

■ Máte příklad, kdy se český film povedl díky scénáři, a kdy to naopak kvůli němu nedopadlo?

věnují, včetně vysokoškolských učebnic. Přelouskal jsem i spoustu zahraničních biblí, podle nichž jedou angloameričtí spisovatelé a scenáristi. V českém překladu moc takových nevyšlo, ale pokud by chtěl někdo začít, nejlepší odrazový můstek u nás je Stephen King a jeho kniha *O psaní*.

■ Jaké rady jste si od něj vzal?

Třeba jak ztvárňovat postavy. King tvrdí, že se nemusí popisovat hromada detailů, že stačí jeden dva. Takže Marek, moje hlavní postava z románu *O hvězdách víš h*vn**, má bundu s podobiznou Davida Bowieho. K tomu přes rameno foťák a rozčuchané hnědé vlasy. To podle mě úplně stačí, aby si ho čtenáři představili... V něčem ale s Kingem tak docela nesouzním. On třeba tvrdí, že jediný způsob, jak napsat

Třeba film *Přišla v noci* od Tomáše Pavlíčka a Jana Vejnara má podle mě výborné první dvě třetiny, kde jsou skvěle popsány situace i dialogy, ale pak ten snímek vyšumí jakoby doztracena. To se u českých filmů tak nějak stává docela často. Tvůrce napadne zajímavé téma a koncept, ale jako by nevěděli, jak to uzavřít a co tím chtějí sdělit.

■ **Proč třeba uspěl *Kolja*, který získal Oscara? Je to i vaše srdcovka?**

Bavil mě moc. Hlavně kvůli tomu, jak se vyvíjel vztah toho bručouna Louky k malému ruskému chlapci. Jak postupně našli společnou řeč, bylo až dojemné. Učili se od sebe navzájem, nejen chlapec od starce, ale i obráceně... Louka se díky němu stal lepším a citlivějším, a v konečném důsledku taky šťastnějším. Ten film graduje, je logicky uzavřený. Zdeněk Svěrák má taky vynikající scénáře. Moc bych stál o to, pobavit se s ním, jestli jejich psaní studoval, nebo jestli je píše intuitivně, protože mu to tenkrát šlo moc dobře. Mimochodem schéma o mrzutovi, z něhož se vyklube sympatický hrdina, je mnohokrát vyzkoušené a často funguje. Podle podobnéhoustru vznikl třeba film *Gran Torino* nebo kniha *Muž jménem Ove*.

■ **U kterého filmu jste si poplakal a u kterého jste se bál? A zjistil jste, proč se to tvůrcům povedlo?**

Jmenuju třeba americký film *Pokoje* (2015), který je inspirovaný příběhem únosce Josefa Fritzla. Pojednává o tom, jak matka vychovává syna v jedné místnosti zahrad-

ní chatky, v níž je uvězněná. Asi pětiletý syn tam vyrůstal celý život, nepoznal nic jiného než ty čtyři stěny. Chvilí po chlapcových narozeninách začne jeho matka plánovat útěk. Rozhodne se předstírat, že její syn zemřel, zamotá ho do koberce a po-

„Mým snem je natočit si film.“

žádá svého věznitele, který je zároveň otcem toho dítěte, aby ho odvezl a zakopal. Někde v půlce stopáže, kdy se filmy často zlomí do něčeho jiného, právě tato scéna vrcholí. Kluk se musí za jízdy z toho koberce nějak vymotat a utéct, aby přivolal

zachránce... U této scény mi bušilo srdce. Bylo to neuvěřitelně napínavé. Už tím, jak to bylo vystavěné.

■ **Jak?**

Předtím vidíme scénu, jak únosce reaguje velmi drsně, když jeho oběť udělá něco, co se mu nelíbí. O to víc se proto bojíme, co by se stalo, kdyby zjistil, že to dítě žije a že ho žena podvedla. Zároveň se můžeme vžít do hlavy malého kluka, který je poprvé v životě venku, a teď na něj čeká takhle těžký úkol, při jehož splnění nesmí udělat chybu. Do poslední chvíle si nejsme jistí, jak to dopadne... U tohoto filmu jsem se nejen hodně bál, ale taky jsem si hodně pobeřel. To je dobrá emocionální horská dráha, hodně silný film...

■ **Máte rád ve filmu happy endy, anebo se bez nich obejdete?**

U filmu i v životě mám samozřejmě rád happy end (*usmívá se*), ovšem ve filmu musí být dobře udělaný, věrohodný... Když jsem si užíval sledování filmu *Temný rytíř* (2008) a hlavně jeho závěr, říkal jsem si, že takhle bych chtěl, aby končily moje příběhy, až je jednou budu psát. Aby tam nebyl přeslazený konec, v zásadě by měl být dobrý, ovšem hlavního hrdinu by to něco mělo stát, měl by zažít nějakou těžkou zkoušku nebo trápení, měl by si projít katarzí.

■ **Otevřený konec, nebo jasný závěr?**

Otevřené konce nemám rád. A vidíte, někteří čtenáři mé knihy psali, že jim v ní chyběl epilog, aby věděli, co se stane ještě měsíc po té poslední tečce. Přitom já jsem přesvědčený, že jsem všechno dokončil, jak jsem měl. Že ten mnou odvyprávěný

▼ Alespoň jednu knihu za rok přečte 77 % českých žen, u mužů je to pouze polovina. Deset a více knih za rok přečte 23 % žen a 11 % mužů.

Spisovatelé Karin Lednická a Patrik Hartl na autogramiádách svých trháků let 2023 a 2024.

NEJČTENĚJŠÍ KNIHY PŘEDCHOZÍCH LET

2024	Karin Lednická: Šikmý kostel 3
2023	Patrik Hartl: Gazely
2022	Kateřina Tučková: Bílá Voda
2021	Patrik Hartl: 15 roků lásky
2020	Robert Šlachta: Třicet let pod přísahou
2019	Patrik Hartl: Nejlepší víkend
2018	Mark Manson: Důmyslné umění, jak mít všechno u pr.le
2017	Patrik Hartl: Okamžiky štěstí
2016	Radka Třeštíková: Bábovky
2015	Jo Nesbø: Policie

Zdroj: Svaz českých knihkupců a nakladatelů; údaje z let 2016–17 a 2020–2023 jsou z knihkupectví Luxor a 2018–2019 z knihkupectví Knihy Dobrovský

příběh žádné zásadní otázky, jak to bude dál, nevzbuzuje. Podle mě tam všechno je... Snažil jsem se napsat příběh o dospívajícím klukovi, který bych si chtěl přečíst, když jsem kdysi byl v jeho letech, aby mi tenkrát trochu poradil, co se sebou, aby mi byl útěchou a podporou. Literatura, ale i film, prostě dobrý příběh má v tomhle ohledu podle mě obrovskou sílu.

■ Bojoval jste během dospívání s plachostí?

Vždycky jsem byl extrovert, takový třídní bavič, hodně jsem byl slyšet. Ale měl jsem problém se sebedůvěrou. V duchu jsem si říkal, že přece nejsem takový loser, ale okolí mi naznačovalo opak. Když jsem měl trable s holkou, kamarádi mi třeba řekli, že jsem to zvorál, ale už nedodali, že v tom taky neumím chodit, že mají dost podobná trápení. Tenkrát by mi to vědomí, že v tom nejsem sám, určitě pomohlo...

■ Sebevědomí hodně souvisí s podporou v rodině. Byl jste dostatečně chválený?

V dospělosti si tuto otázku dost často pokládám. Přijde mi, že jsem mohl být chválený víc. A říkám si, že svoje děti jednou určitě budu chválit mnohem víc. Samozřejmě že ne jenom proto, abych je chválil, ale když bude za co, pak určitě! Pořád mám pocit, že mi lidi v mém okolí moc nevěří. Bylo to tak vždycky. Když jsem se hlásil ze základky se svými trojkami na výběrové gymnázium, učitelé mě od toho odrazovali, nevěřili tomu. Dokonce i babička mi říkala, že se tam nedostanu. Nevím, kolik mi máma tenkrát dávala šanci, ale s přípravou na přijímačky mi pomáha-

la hodně. Obecně musím říct, že naši přimně vždycky stáli a vždycky mě podporovali. Jen těmi pochvalami asi šetřili.

■ Ani teď vám okolí nevěří?

Když jsem před čtyřmi lety, po sedmi letech psaní, konečně odeslal rukopis do nakladatelství, reakce mých blízkých byla: „Péto, já jen nechci, abys byl zklamaný.“ Přitom bych čekal něco ve stylu: „To je fajn, držíme ti palce.“ A dnes? Když jsem před rokem, po velmi úspěšném podzimu po vydání knihy, v nakladatelství řekl, že bych chtěl, aby se té knížky prodalo deset tisíc kusů, odrazovali mě. Říkali: „To neklapne, buď realista!“

„Happy end musí být věrohodný.“

■ Kolik se jí prodalo?

Koncem loňského roku přesáhla hranici osm tisíc. Počítám s tím, že do léta tu deseti-tisícovou metu zdoláme. Nicméně pořád se nemůžu zbavit toho pocitu, že lidi mi moc nevěří. A šťve mě to! Nevím, co dělám špatně. Než tu mou knížku Host přijal, předtím ji odmítlo několik nakladatelství s tím, že ženy a dívky nebudou chtít číst vztahovku z pohledu kluka. Jsem rád, že se mylili. Každopádně důvěru v sebe sama si postupně buduji. V posledních letech jsem si dokázal, že když za něčím jdu, pak se to většinou povede. Mám štěstí, že jsem tu nedůvěru okolí vzal jako impuls, že jsem si řekl, že jim ukážu. Druhá část reakce totiž je radši se do něčeho nepouštět... Možná patřím

do té první skupiny i díky příběhům, jaké jsem v dospívání četl, protože v knížkách a ostatně rovněž v reálném světě se i outsider může vzepřít osudu a zazářit.

■ Které knížky nebo filmy vás v dospívání ovlivnily?

Třeba film *Top Gun*. Pilot Maverick v podání Toma Cruise se do všeho vrhal po hlavě, choval se jako neřízená střela. To ve mně určitě něco zanechalo. (směje se)

■ Provázely vás během dospívání pochyby, zda jste dostatečně chlap?

Spíš jsem od okolí slyšával, že jsem na holky až moc hodný, že bych se k nim měl chovat víc jako šmejdl. Tenkrát mi to říkali kluci v hospodě, dnes se z nich stali influenceri na sociálních sítích a blbnou tím hlavu spoustě dospívajících kluků, kteří jim zobají z ruky.

■ Tak moc?

Mají pocit, že ty jejich drsné metody z manoféry, jak se tahle bublina jmenuje, jak sbalit holku, jsou funkční. Možná funkční jsou, ale podle mě jenom dočasně, protože takový vztah nestojí na zdravých základech. A hlavně, jak říká v mé knize jedna vedlejší postava Markovi, což je vlastně moje mladší já: „Když se budeš chovat takhle hnusně, možná ti to vyjde, ale jak se ohledně toho cítíš?“ Ti rádci totiž na internetu vykládají, že muži jsou ženám nadřazení. Hodný kluk, co na vše kývá, je incel (anglická složenina pro nedobrovolný celibát, pozn. red.), tedy neschopný králíček, který je k smíchu, a oni přece chtějí být dominantní chlapáci, pořádní alfa samci, co neukazují city, ale sílu. Jen ti můžou mít

každou, na kterou si ukážou. To je přece blbost! A navíc strašně nebezpečná.

■ Myslíte, že to mezi teenagery padlo na úrodnou půdu?

Myslím, že ohromně... Každý teenager na to na sociálních sítích narazí. A teď je otázka, v jakém rozpoložení se zrovna nachází, v jak velkou osobnost už vyrostl, aby dokázal rozlišit, co je pravda, a co manipulace, která mu může ublížit. Pokud si zrovna prochází nějakým bolavým obdobím, prožívá nešťastnou lásku nebo je odmítaný, může s těmi hlasy snadno souznít, protože dostane jasnou odpověď, proč není ve vztazích úspěšný, že totiž on za nic nemůže, to ty „zlý holky“, co chtějí jenom dvacet procent chlapů, těch silných a bohatých. Manosféra funguje na podobných principech jako dezinfo scéna. Cílí na nespokojené a neúspěšné, kteří hledají viníka všude kolem, a nikoliv v sobě.

■ Jak jste to prožíval vy jako patnáctiletý kluk?

Přirozeně že jsem toužil mít sex s hezkou holkou, ale vždycky jsem chtěl mít jednu, které bych byl věrný a byl k ní pozorný, protože bych ji miloval. Zamíloval jsem se, ale byl jsem odmítán. Samozřejmě že jsem na chvíli uvěřil, že to je proto, že jsem moc hodný. Chvilí jsem zkoušel být zlý, a možná mi to i vycházelo. Ovšem jak jsem dospíval, tyhle hodnoty se mi nějak srovnaly. Měl jsem to snazší, protože jsem kolem sebe měl dobré přátele a v nich dobré vzory. A časem jsem tu pravou potkal, jsme spolu šest let. Teď v létě plánujeme svatbu. (usmívá se) Kdyby mi někdo v těch patnácti řekl, že první lásky nebývají tak osudové, jak si teenager myslí, byl bych tenkrát asi víc v pohodě... Také proto jsem tu knihu napsal.

■ Říkal jste, že jste se jednu dobu k dívkám nechoval nejlépe. Došlo na omluvy?

V jednom případě ano, ve druhém jsem od toho upustil, protože už se to stalo hodně dávno, a nevím, zda by o to dotyčná vůbec stála. Tenkrát jsme se ani jeden k tomu druhému nechovali moc hezky. Spoustu věcí jsem si uvědomil i díky hnutí MeToo (zaměřilo se na potírání obtěžování a zneužívání žen, pozn. red.). Dřív jsem se doslova vyžíval v nekorektním humoru, rád jsem společnost uváděl do rozpaků. Ale pochopil jsem, že z některých věcí si před ženami neradno utahovat, protože se jich to opravdu může dotknout, nebo

„Spousta mužů se za pocity stydí.“

jim to může dokonce ublížit. Třeba se ženy zeptat, kdy už bude mít dítě, anebo žertovat o její váze. Už to nedělám... Naštěstí jsem citlivý po mámě, nikdy jsem se nestyděl mluvit o svých pocitech. Velká část problémů, co máme ve společnosti, je podle mě způsobená tím, že spousta mužů se za své pocity stydí, takže je potlačují, a roste v nich frustrace z nevyřešených problémů.

■ Co ještě jste podědil po mámě?

Asi toho perfekcionista, který mě hodně brzdí. Proto jsem tu svou knihu psal tak dlouho. Teď se kvůli tomu mořím nad scénářem taky strašně dlouho... Snažím se s tím pracovat, aby mě to tolik nebrzdilo v rozletu. Chvilí jsem měl dokonce na svém počítači napsaný motivační vzkaz: „Kroť svůj perfekcionismus!“ (směje se) Mám prostě utkvělou představu, že když už něco ukazují světu, musí to být co nejlepší.

■ Jste zadaný. Co jste se od sebe vzájemně naučili ve vztahu?

S oblibou říkám, že partnerka je klidná síla a já jsem oheň. Ona je určitě ten uklidňující element u nás. Umí mi nastavit zrcadlo. Je ke mně upřímná, což velmi oceňuju, protože mě zajímá její skutečný názor. A kdyby mě jenom chválila, nikam se neposunu. Já se naopak snažím vštípit, že se nemusí bát být průbojnější.

■ Mezi vaše záliby patří i urbex, tedy prozkoumávání opuštěných továren a domů. Máte za sebou výpravu do Černobylu a kosmodromu Bajkonur. Jak vás to napadlo? Připadal jste si jako akční hrdina?

Jako malému mně máma četla foglarovky a to mě určitě ovlivnilo. Chtěl jsem zažít dobrodružství jako ty postavy v knížkách. Líbilo se mi, jak ti kluci prolézali staré baráky anebo si stavěli chatu v Jezerní kotlině. S kamarádem jsme objevili, že na Svatém kopečku u Olomouce jsou katakomby, do nichž se dá dostat. Bylo nám asi deset let. Nejdřív jsme to tam prozkoumali. Našli jsme poklop, který byl připevněný na čtyřech šroubech. Jednoho dne jsme si sbalili batohy, jako že jedeme na výlet, a kromě svačiny jsem tam přibalil pilku. Odřezali jsme šrouby a vlezli tam. Byl to úžasný zážitek! Tátovi jsem o tom řekl, ale ani nám to nezakazoval, protože když byl mladý, taky na dědině prolezli kdeco. (usmívá se) Pak se to nějak rozkřiklo, takže to celé raději zasypali, aby se tam už nemohlo a nikomu se nic nestalo.

■ A co ty další exkurze?

Když jsem studoval vysokou školu v Brně, kamarád přišel s tím, že se dá vylézt na radar Duga v Černobylu (byl součástí sovětské sítě radarů, pozn. red.). Ukázal mi tu fotku stavby, která je v černobylské zóně.

◀ Snímky z tajných výprav. V hangárech kosmodromu Bajkonur v Kazachstánu si Petr Hanel vyfotil rezivějící sovětský raketoplán Buran a raketu Energija, z ukrajinského Černobylu zas pochází jeho selfie – právě leze na radar Duga do výšky 150 metrů.

■ Co byl pro vás nejsilnější moment?

Když jsme lezli na Dugu, ve čtvrtém patře jsem se rozhlédl po krajině a spatřil sarkofág, pod nímž je ten poničený reaktor. Byl to hrozně zvláštní pocit. Cítil jsem podivnou mystiku toho místa, kde se stala obrovská tragédie. Když jsme pak došli do Pripjati (město sloužilo jako sídliště pro pracovníky elektrárny, pozn. red.), nedokázal jsem při pohledu na vybydlené paneláky nepřemýš-

„Měl jsem obavy, čtyřicet kilometrů kazašskou stepí...”

Vypadá to jako ohromné lešení, co má 700 metrů na délku a 150 metrů na výšku. Nechtěl jsem tam jet s cestovkou, nýbrž na vlastní pěst, abych tam byl bez turistů. Kontaktoval jsem místního stalkera, jak si říkají tamní průvodci, kteří vás vezmou i na zakázaná místa. V roce 2018 jsem tam vyrazil ještě s jedním kamarádem. Přespali jsme v zóně a na ten radar pak vyšplhali. Připadal jsem si jako v akčním filmu. Na některých místech byla ještě celkem vysoká radiace, ale už to není zdraví nebezpečné. Nejvyšší hodnoty jsme zaznamenali, když jsme procházeli kolem Červeného lesa, který už tam vlastně skoro není, protože byl z velké části vykácen. Po výbuchu jaderné elektrárny (26. dubna 1986, pozn. red.) totiž absorboval velkou část jaderného prachu.

let o osudech lidí, co odtamtud museli odejít. Má to taky obrovskou sílu, byť je tam spousta věcí naaranžovaných. Někdo tam třeba položil tři panenky a vedle nich knížku otevřenou na stránce s Leninem. Stala se z toho bohužel trochu atrakce... Takže je tam i strašně moc odpadků od turistů, kteří si tam jezdí dělat selfička.

■ A Bajkonur?

Odmala mě fascinovaly příběhy amerických raketoplánů, Challengeru a Columbie. Věděl jsem, že existuje ruská verze Buran, ale až jako dospělý jsem zjistil, že jsou ty rakety pořád zaparkované v hangáru, který sice není veřejnosti přístupný, ale dá se tam dostat. Dlouho jsem na to sbíral odvahu. Zpočátku jsem z toho měl obavy – jít

čtyřicet kilometrů po kazašské stepi. Tentokrát jsem nesehnal průvodce, kámošovi z Černobylu už se nechtělo, a tak jsem přemluvil jiného kluka. Koukal jsem na videa výprav, co to dokázaly před námi, a snažil se zapamatovat si okno, kudy tam vlezli, studoval jsem satelitní snímky, kde se budeme muset vyhnout hlídkám. Podnikl jsem několik výletů s těžkým batohem, abych si zlepšil fyziku. A v roce 2022 konečně vyrazil.

■ Byl jste nervózní?

Překvapilo mě, že na místě skoro vůbec. Když jsme se blížili a zdálky jsem viděl světla toho kosmodromu, cítil jsem spíš klid. Překonali jsme příkopy a ploty s ostnatým drátem. Na stěně hangáru se najednou promítla světla auta od hlídky, a tak jsme se příkrčili a počkali, než odjedou. Vlastně o nic nešlo, nehrozil nám lágr, kdyby nás načapali, čekala nás jen pokuta a asi den ve vězení. To nejhorší, co se nám mohlo stát, že bychom ty Burany neviděli... Samozřejmě že mi bušilo srdce. Ale spíš z toho, že už jsme tak blízko cíle. Našli jsme to okno, které je zhruba ve třímetrové výšce, vyšplhali na něj a skočili dovnitř. Pak už nás čekaly jen schody. Načež jsme posvítli na ocasní ploutev raketoplánu. (zasní se) Asi dvacet sekund mě mrazilo... Úžasný pohled... Na těchhle opuštěných místech si připadáte jako poslední člověk na planetě. Navíc když jste uprostřed monstrózního hangáru, kde stojí dvaatřicet let netknuté raketoplány. Strávili jsme tam skoro celý den, do jednoho Buranu jsme dokonce i vlezli. Tenhle sen jsem si potřeboval splnit.

■ Souviselo to i s hledáním toho mužství ve vás?

To ani ne. To už mám nějakou dobu v sobě snad vyřešené. (usmívá se)

■ Co pro vás tedy znamená být správným mužem?

Že je na mě spoleh, že si stojím za tím, co řeknu, že mé slovo platí. Že sice mám strach, ale snažím se ho překonávat, když je to potřeba. Ten strach souvisí hlavně s tím, mluvit o svých pocitech. Pokud to někdo nedělá, pak právě z obavy, co tomu ten druhý řekne, jak na nás potom bude koukat... Mám zkušenost, že čím těžší je nějaké téma otevřít, tím důležitější je skutečně ho otevřít.

Milan Eisenhammer

„Snažil jsem se napsat příběh o dospívajícím klukovi, který bych si chtěl přečíst, když jsem kdysi byl v jeho letech, aby mi tenkrát trochu poradil, co se sebou, aby mi byl útěchou a podporou,” vyznává se autor.